

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 18.10.1996
KOM(96) 501 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

om Europeiska investeringsbankens lån till projekt i länderna i
Central- och Östeuropa

(Polen, Ungern, Tjeckien, Slovakien, Rumänien, Bulgarien, Lettland,
Estland, Litauen och Albanien)

(1.1.1995–31.12.1995)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning
2. Rättslig ram
3. Europeiska investeringsbankens verksamhet i Central- och Östeuropa under 1995
4. Bankens mål och prioriteringar
5. Samarbete med andra organ

1. Inledning

Denna årsrapport om Europeiska investeringsbankens (EIB) verksamhet i Central- och Östeuropa (Polen, Ungern, Tjeckien, Slovakien, Rumänien, Bulgarien, Estland, Lettland, Litauen och Albanien) har sammanställts i enlighet med rådets beslut 93/696/EG av den 13 december 1993 (EGT nr L 321 av den 23 december 1993). Rapporten behandlar det andra året för genomförandet av rådets beslut och omfattar perioden fr.o.m. den 1 januari 1995 t.o.m. den 31 december 1995.

2. Rättslig ram

Den institutionella och rättsliga ramen för EIB:s mandat i Central- och Östeuropa fastställs i följande beslut och handlingar:

- **Rådets beslut 93/696/EG av den 13 december 1993** (EGT nr L 321 av den 23 december 1993) om beviljande av en gemenskapsgaranti till Europeiska utvecklingsbanken för att täcka förluster vid lån till projekt i länder i Central- och Östeuropa. Garantin är begränsad genom ett lånetak på 3 miljarder ecu under en treårsperiod med början den 23 december 1993. Garantin täcker fullt ut alla förfallna betalningar som inte inkommit till banken på lån som beviljats på sedvanliga grunder för investeringsprojekt i de länder som anges i beslutet.

(Lånegarantitaket omfattar vad som fastställs för investeringar i Estland, Lettland och Litauen genom rådets beslut 93/166/EEG av den 15 mars 1993).

- **Beslut av EIB:s guvernörsråd av den 2 maj 1994** om att tillåta banken att låna ut på grundval av rådets beslut av den 13 december 1993.
- **Garantiavtal undertecknat av gemenskapen och EIB** den 22 juli och den 12 augusti 1994. Detta avtal ersätter det garantiavtal som hänför sig till ovannämnda rådsbeslut av den 15 mars 1993.

3. Europeiska investeringsbankens verksamhet i Central- och Östeuropa under 1995

1995 undertecknade EIB 19 låneavtal med länder i Central- och Östeuropa till ett sammanlagt belopp om **973 miljoner ecu** jämfört med 921 miljoner ecu föregående år.

3.1 Geografisk fördelning

Projektverksamheten har nära samband med den ekonomiska reformtakten. Länder där reformer genomfördes tidigt och där reformprocessen hunnit längre fortsätter att uppvisa höga siffror för mottagna lån. Av tabell 1 framgår att lån till Tjeckien, Ungern, Rumänien och Polen stod för nästan 80 % av den totala utlåningen 1995. Återstoden fördelar sig på Bulgarien, Albanien (som lånar för första gången), Litauen och Estland.

Tabell 1. Geografisk fördelning för EIB:s utlåning 1995

Land	Antal lån	Totalt belopp för de undertecknade låneavtalen (miljoner ecu)
Tjeckien	3	260 (26,7 %)
Ungern	2	200 (20,6 %)
Rumänien	3	175 (18,0 %)
Polen	2	140 (14,4 %)
Slovakien	2	80 (8,2 %)
Bulgarien	1	60 (6,2 %)
Albanien	3	34 (3,5 %)
Litauen	2	19 (2,0 %)
Estland	1	5 (0,5 %)
Totalt	19	973 (100 %)

3.2 Fördelning på sektorer

Bankens verksamhet i Central- och Östeuropa har omfattat alla ekonomiska sektorer (tabell 2). EIB-lån har bidragit till att finansiera olika infrastrukturprojekt, vilka spelar en nyckelroll både för genomförandet av reformer och för att stödja industriella projekt, särskilt beträffande små och medelstora företag.

Vad gäller infrastruktur har banken mest verksamhet i **energisektorn** med fyra projekt i tre länder vars totala lånevolym uppgår till 290 miljoner ecu, vilket motsvarar nästan 30 % av EIB:s samlade utlåning i området 1995. Projekt i denna sektor rör förbättring av värmekraftverk och modernisering av kraftproduktion och -överföring. Projekt i **transportsektorn** kommer inte långt efter i betydelse med över 24 % av den totala utlåningen. Lån till sex länder undertecknades för ett sammanlagt belopp av 238 miljoner ecu till stöd för sju projekt för att rusta upp transportsystem så att de når upp till europeisk standard. Väg- och järnvägsprojekt som stöds av banken ingår som en del i mer omfattande transportleder inom de transeuropeiska näten (TEN) eller i transitleder av avgörande intresse för gemenskapen och dess transportpolitik. Projekt inom **telekommunikationssektorn** utgör 13,4 % av EIB:s sammanlagda utlåning 1995. Två lån för tillsammans 130 miljoner ecu undertecknades för utbyggnad och modernisering av telenätet.

Stöd till **industrisektorn** (över 32 %) där de huvudsakliga mottagarna är små och medelstora företag står för den största enskilda andelen av bankens verksamhet i Central- och Östeuropa under 1995. Det kan erinras om att stöd från EIB till små och medelstora företag förmedlas via lämpliga finansiella intermediärer som har tillgång till EIB-medel antingen i form av ett s.k. *globallån* - en kredit som avtalats mellan EIB och ett visst finansiellt institut, eller i form av ett APEX-lån - en kredit som är tillgänglig för ett antal kvalificerade institut inom ett visst land och som vanligtvis förmedlas via

centralbanken i fråga. De lån som undertecknats i den industriella sektorn uppgår sammantaget till 315 miljoner ecu varav strax över 82 % utgörs av sk. globallåån.

Tabell 2. Fördelning på land och sektor för EIB-lån som undertecknats 1995

Land	Totalt belopp för de undertecknade låneavtalen (miljoner ecu)	varav			
		Energi	Transport	Tele-kommunikationer	Industri, övrigt
Tjeckien	260	200	60		
Ungern	200			50	150
Rumänien	175	60	35	80	
Polen	140		40		100
Slovakien	80	30			50
Bulgarien	60		60		
Albanien	34		29		5
Litauen	19		14		5
Estland	5				5
Totalt	973 (100 %)	290 (29,5 %)	238 (24,5 %)	130 (13,4 %)	315 (32,4 %)

Av tabell 3 framgår närmare uppgifter för de låneavtal som undertecknades 1995. En förteckning över samtliga lån som undertecknats t.o.m. den 31 december 1995 återfinns i bilagan.

3.3 Övervakning

Banken övervakar investeringen i fråga under hela genomförandetiden för projektet och under hela låneperioden. Utbetalningarna är utspridda över ganska långa perioder vilket är vanligt för lån till infrastruktur med långa löptider (12 till 20 år) och typiskt för kreditarrangemang där utbetalningarna äger rum först när beslutet om att stödja genomförandet av ett individuellt investeringsprojekt har fattats.

Räntor och amorteringar har betalats punktligt.

Tabell 3. Undertecknade EIB-lån mellan den 1 januari och den 31 december 1995 enligt rådets beslut av den 13 december 1993 (93/696/EG)

LAND	PROJEKT	BESKRIVNING	LÅNEBELOPP (miljoner ecu)	TOTALT PER LAND (miljoner ecu)
Albanien	Vägförbindelse öst-väst	Istandsättande och förbättring av ca 94 km väg längs den huvudsakliga leden öst-väst	24	34
	Färjeterminal i Durrës hamn	Utbyggnad av den befintliga färjeterminalen i Durrës hamn och prioriterade reparationer av kajer och lagringsanläggningar	5	
	APEX globallån	Finansiering av små och medelstora företag inom industri, jordbruksindustri, turism och närstående verksamheter samt av projekt som främjar miljöskydd och energibesparing	5	
Bulgarien	Transitvägar II	Istandsättande och återuppbyggnad av ca 900 km transithuvudväg	60	60
Tjeckien	C'EZ I (Förbättring av kraftverk) - utbetalning A	Installation av avsvavlingsutrustning vid sex värmekraftverk	100	260
	C'EZ I (Förbättring av kraftverk) - utbetalning B	Installation av avsvavlingsutrustning vid sex värmekraftverk	100	
	Vägar	Förbättring av vägnätet	60	
Estland	Estniska investeringsbanken, globallån - utbetalning B	Finansiering av små och medelstora företag inom industri, turism och närstående verksamheter	5	5
Ungern	Globallån- finansiella sektorn	Finansiering av projekt inom industri, infrastruktur och turism	150	200
	Telekommunikationer II - utbetalning B	Utbyggnad och modernisering av telenätet	50	

LAND	PROJEKT	BESKRIVNING	LÅNEBELOPP (miljoner ecu)	TOTALT PER LAND (miljoner ecu)
Litauen	Klaipėdas hamn	Bygga av en liten containerterminal och förbättring av roll-on/roll-off-terminalen	14	19
	Litauiska utvecklingsbanken, globallån	Finansiering av små och medelstora företag inom turism, industri och närstående verksamheter	5	
Polen	Globallån - finansiella sektorn	Finansiering av små- och medelskaliga investeringar inom industri, infrastruktur och turism	100	140
	Järnvägar III	Iståndsättande och upprustning av det första avsnittet av TEN-järnvägsförbindelsen Warszawa-Terespol	40	
Rumänien	Telekommunikationer	Utbyggnad och modernisering av telenätet	80	175
	Värme- och kraftproduktion	Iståndsättande och modernisering av värme- och kraftproduktion samt av anläggningar för överföring och distribution av elektricitet	60	
	Iståndsättande av hamnen i Constanta	Reparation av storm- och olycksrelaterade skador på vågbrytare, färdigställande av vågbrytare	35	
Slovakien	Statlig bank och globallån II	Finansiering av tidsbestämda lånetransaktioner inom industri, turism och närstående verksamheter samt inom miljöskydd och energibesparing	50	80
	SPP naturgasöverföring	Modernisering och utbyggnad, i Slovakien, av både det internationella transnätet för naturgas och det inhemska nätet.	30	
TOTALT			973	973

4. Bankens mål och prioriteringar

Banken stödjer de central- och östeuropeiska länder vars långsiktiga mål är att förbereda sig för ett EU-medlemskap, genom att hjälpa dem att skapa den ekonomiska struktur som är nödvändig för att kvalificera sig som medlem. De grekiska, portugisiska och spanska exemplen utgör en historisk parallell. Även i de fallen började EIB sin utlåningsverksamhet många år innan dessa länder slutligen blev medlemmar av gemenskapen och hjälpte dem att uppfylla villkoren för medlemskap.

EIB:s roll är framför allt att agera som en katalysator i den svåra processen att uppbåda finansiella resurser för viktiga infrastrukturprojekt. Detta överensstämmer väl med dess specifika karaktär av att vara den som tillhandahåller kompletterande finansiering, d.v.s. den som träder in när finansiering från den kommersiella sektorn inte är tillgänglig eller är otillräcklig.

EIB är särskilt engagerad i att utsträcka de transeuropeiska näten av vägar och järnvägar till länderna i Central- och Östeuropa, på grundval av de väg- och järnvägsförbindelser som transportministrarnas alleuropeiska konferens angett som prioriterade utvecklingsinsatser på medellång sikt.

5. Samarbete med andra organ

Bankens verksamhet i de central- och östeuropeiska länderna bedrivs inom ramen för EU:s program för att hjälpa dessa länder att förbereda sig för en anslutning till unionen, särskilt genom att finansiera investeringar som syftar till att integrera deras infrastruktur (transport, telekommunikation, energi, miljö) med EU:s och genom att stödja små och medelstora företag. Så ofta det är möjligt samfinansieras verksamheten med andra organ, särskilt i syfte att uppfylla ovanstående kriterier. Bankens verksamhet utgör således en del av ett samlat tillvägagångssätt i nära samarbete med kommissionen och, när så är lämpligt, med de internationella finansiella institut som är verksamma i området.

Banken har ett nära samarbete med kommissionen, särskilt med PHARE. Förutom ett betydande stöd från PHARE under den fas som föregår investeringen (stöd i form av undersökningar och tekniskt bistånd) har banken och PHARE under referensperioden samfinansierat ett järnvägsprojekt i Polen, ett vägprojekt i Tjeckien, väg- och hamnutvecklingsprojekt i Albanien, ett energiprojekt i Rumänien och ett hamnutvecklingsprojekt i Litauen.

Bland de internationella finansiella instituten samarbetar EIB nära med Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD) och med Världsbanken. Tillsammans finansierar de en del av projekten i området i syfte att maximera effekten av sina insatser till nytta för de berörda länderna. Under referensperioden har EIB tillsammans med EBRD och Världsbanken samfinansierat ett projekt inom energisektorn i Rumänien.

Andelarna för de olika finansieringskällorna i projekt med EIB-finansiering framgår av tabellen nedan.

Tabell 4. Andel för PHARE och internationella finansiella institut i EIB-finansierade projekt 1995

(miljoner ecu)						
Land	EIB	EBRD	IBRD	Andra ¹	PHARE	TOTALT
Albanien	34	2		2	31	69
Bulgarien	60			61	12	133
Tjeckien	260			280	10	550
Estland	5			5		10
Ungern	200			840		1040
Litauen	19			36	5	60
Polen	140			23	20	183
Rumänien	175	183	160	176	15	709
Slovakien	80			73		153
TOTALT	973 (33 %)	185 (7 %)	160 (6 %)	1496 (51 %)	93 (3 %)	2907 (100 %)

¹ Stater, offentliga organ eller andra inhemska finansiella källor, inklusive gäldenärens/företagets egna medel.

CENTRAL- OCH ÖSTEUROPA

EIB-lån som undertecknats under perioden 15.3.1993–31.12.1995 på grundval av rådets beslut av den 15 mars 1993 (93/166/EEG) och av den 13 december 1993 (93/696/EG)

LAND	Tidpunkt för under-tecknande	PROJEKT	Lånebelopp (miljoner ecu)	SUMMA PER LAND
Albanien	1995	Vägförbindelse öst-väst	24	34
	1995	Färjeterminal i Durrës hamn	5	
	1995	APEX globallån	5	
Bulgarien	1994	Luftfartstjänster - B	30	90
	1995	Transitvägar II	60	
Tjeckien	1994	Järnvägsförbindelse Berlin-Wien	125	515
	1994	Oljeledning MERO-IKL (D-CZ)	100	
	1994	Telekommunikationer 1 - B	30	
	1995	C'EZ I (Förbättring av kraftverk) - utbetalning A	100	
	1995	C'EZ I (Förbättring av kraftverk) - utbetalning B	100	
	1995	Vägar	60	
Estland	1993*	Estniska investeringsbanken, globallån - utbetalning A	5	52
	1994	Upprustning av luftfartstjänster	20	
	1994	Bulkterminal i Muugas hamn	15	
	1994	Iståndsättande av fjärrvärmesystem	7	
	1995	Esniska investeringsbanken, globallån - utbetalning B	5	
Ungern	1994	Telekommunikationer II	100	340
	1994	Globallån - kommunal infrastruktur	40	
	1995	Globallån- finansiella sektorn	150	
	1995	Telekommunikationer II - utbetalning B	50	
Lettland	1993*	Lettlands investeringsbank - globallån	5	5

LAND	Tidpunkt för under- tecknande	PROJEKT	Lånebelopp (miljoner ecu)	SUMMA PER LAND
Litauen	1994	Vilnius flygplats	10	29
	1995	Klaipėdas hamn	14	
	1995	Litauiska utvecklingsbanken - globallån	5	
Polen	1994	Telekommunikationer II	150	473
	1994	Motorvägar	125	
	1994	Reningsverk i Warszawa	45	
	1994	Banken för exportutveckling - globallån	13	
	1995	Finansiella sektorn - globallån	100	
	1995	Järnvägar III	40	
Rumänien	1994	Iståndsättande och modernisering av Romgaz	50	241
	1994	Luftfartstjänster - B	16	
	1995	Telekommunikationer	80	
	1995	Iståndsättande av värme- och kraftproduktion	60	
	1995	Iståndsättande av hamnen i Constanta	35	
Slovakien	1994	Telekommunikationer I - B	20	115
	1994	Luftfartstjänster	15	
	1995	Statlig bank och globallån II	50	
	1995	SPP naturgasöverföring	30	
SUMMA			1894	1894

* Undertecknat på grundval av rådets beslut 93/166/EEG.

ISSN 1024-4506

KOM(96) 501 slutlig

DOKUMENT

SV

11

Katalognummer : CB-CO-96-504-SV-C

ISBN 92-78-09954-6

Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer
L-2985 Luxemburg